

Életpálya-építés kompetencia területei , fejlesztése a 11. évfolyamon

Kategóriák	Képességek (részkompetenciák)	Ismeretek	Attitűdök	Megjegyzések
ÖNMEGHATÁROZÁS	Normakövetés	Normaismeret	Normatudatos magatartás, a norma- és a helyzetismereten alapuló normaválasztás, a helyzetben működő normákhoz való igazodás, vagy az azoktól való tudatos eltérés	A pedagógus hitelessége Szociális szabályok elsajátítása Felelősségvállalás
	Helyzetelemzés	Helyzetelemek: körülmények, magán és publikus helyzetek	A másokhoz való odafordulás igénye, a helyzetértékelés igénye, az önelemzés igénye	
	Önellenzés	Standardok	Az önkontroll igénye	
	Szerep- és pozíciómeghatározás	Szerepismeret	A szereppel való viszony deklarációja	
	A saját teljesítőképesség beclése	A követelmények eléréséhez szükséges kompetenciák, tudások ismerete	Kudarctűrés, kitartás, próbálkozási hajlandóság, küzdőképesség, tolerancia	A gyerek önbecslésének kialakításához fontos, a pedagógus elfogadó attitűdje
	Alkalmazkodás	A körülményekhez vagy a partnerekhez való igazodás követelményeinek ismerete adott helyzetben A saját és a partner érdekeinek ismerete	Szolidaritás, segítőkészség, együttműködési készség, csoporttudat, saját szükségletek és igények kielégítési tudása	

ÖNBEMUTATÁS	Önismeret	Adott helyzet normáinak ismerete, adott helyzetben a saját pozíció ismerete, önbemutató céljának ismerete	Önérték érvényesítés	
	Szóbeli, írásbeli szövegalkotás: közlő, elbeszélő, leíró, kapcsolatépítő szövegtípusokban	Elbeszélő. Leíró, kapcsolatépítő szövegtípusok ismerete	Megnyilvánulási igény	
STRATÉGIAALKOTÁS	Tervezés: célmeghatározás, útkeresés, az utak közötti választás, a haladás módjának meghatározása, a tevékenységek tartalmának tervezése, a tevékenységek ütemezése	Tervkészítés elemei, módja Modellalkotási ismeretek	Céltudatosság Pontosság Időérzék	
	Információkezelés Adatgyűjtés, tapasztalatgyűjtés, rendszerzés, információalkotás és átadás, szöveges információnál lényegkiemelés,	Az információkezelés módszereinek ismerete: Adatgyűjtési módszerek Adatrögzítési módszerek	Önállóság igénye Kíváncsiság Okkeresés igénye	

	koherenciateremtés, az elektronikus eszköztár alkalmazása	Az információ átadás hatékony módszerei Az információkezelés hatékony eszköztárának ismerete		
--	--	---	--	--

	Kooperáció	Cél- és feladat ismeret	Szolidaritás, segítőkézség, együtműködési készség, csoporttudat, saját szükségletek és igények kielégítésének késleltetni tudása	
STRATÉGIAMEG VALÓSÍTÁS	A terveknek megfelelő haladás Elemzés, értékelés Szükség esetén terv módosítás	A tervben szereplő célok, utak, eljárások ismerete	Céltudatosság Pontosság Időérzék Kontrolligény	
	Kooperáció	Cél- és feladat ismeret	Szolidaritás, segítőkézség, együtműködési készség, csoporttudat, saját szükségletek és igények kielégítésének késleltetni tudása	
<u>Módszertan</u>	Gyermeki tevékenységek tudatos szervezése, tapasztalatszerzés céljából Formális és informálisan olyan tapasztalatok nyújtása, amelyek beépülnek a gyermek személyiségébe Tanulás saját-élményeken keresztül			

Képesség fókuszok:

- információkezelés:
 - Információszerzés
 - Információfeldolgozás
 - Eszközhasználat

Dráma és tánc: Dramatikus improvizációk – a tanár által megadott és/vagy a tanulók által létrehozott történetváz alapján. Döntések elemzése.

Kooperativitás:

- Hatékony kommunikáció
- Törvények és szabályok betartása
- A társadalmilag elfogadott magatartási normák betartása csoporton belül
- Elhatárolódás a szélsőséges magatartástól
- Szerepvállalás
- Kötelezettségvállalás

Önismeret-fejlesztés:

- A belső igények felismerése és megfogalmazása
- Önkontroll
- Önmotiválás
- Önértékelés

Problémakezelés:

- Analízis
- Lényegkiemelés
- Rendszerezés
- Problémamegoldás

Módszer:

Fontos hangsúlyozni, hogy több választható, kihagyható elem van a modulban. Nem az a cél, hogy minden lépést végigjárjunk az osztály egészével. A sokféleség lehetővé teszi, hogy a gyerekek érdeklődéséhez, képességeihez, szociális lehetőségeihez, az iskola adottságaihoz igazodva, differenciáltan válasszuk meg a kívánt fejlesztési céloknak megfelelő feladatokat. A gyerekek aktivitása, érdeklődése, előzetes és háttérismeretei befolyásolják a feldolgozás lépéseinek arányait. Ugyanakkor ügyelnünk kell arra, hogy az előkészítés megfelelően részletes és mindenre kiterjedő legyen. A modul elején a gondolkodásfejlesztés bevezetéseként olyan tevékenységeket ajánlunk, amelyekben a gondolkodásfejlesztés egy másik készséghez kapcsolódik (rajz, zeneértés, mozgáskultúra). A továbbiakban választható tevékenységek sora következik, amelyekkel a gondol-

kodás, a vitakultúra és a kérdezőskultúra fejleszthető. Végül az un. kérdezőközösség kialakítására kerül sor. A kérdező közösség bármely történet, film vagy akár a közösségben megtörtént eset feldolgozására alkalmas módszer, amely a gondolkodásfejlesztése mellett egyúttal a közösség demokratikus és etikus magatartását is fejleszti.

1. Témakör : Drogprevenció

Óra: 5 óra

Cél: Önismeret , Társismeret, Szabály és normaismeret, Devianciák felismerése, Helye, pozíciója a közösségben, Higiénés szabályok, egészségkárosító hatások ismerete, A tevékenység indokai. A lehetőségek ismerete. Rövid távú célok.

Alternatív megoldások (Képességfókusz-váltás)

Kapcsolódó keresztntanternvi modulok

Életvitel és gyakorlati ismeretek

Osztályfőnöki

Más műveltségterületi kapcsolódási lehetőségek

Művészet, drámapedagógia

Magyar nyelv és irodalom

Ember és természet

Képességfókuszok: Szolidaritás, segítőkészség, együttműködési készség, csoporttudat, saját szükségletek és igények kielégítésének késleltetni tudása

KÖVETELMÉNYEK Összehasonlító elemzés készítése
Gyakorlati tevékenység, „munkatapasztalat”
Önálló produkció, portfólió készítése

Módszerek: frontális munka, páros munka, csoport munka

2. TÉMAKÖR

Cím: Ez volnék én, és te ki vagy?

Óraszám: 3 óra

Alternatív megoldások (Képességfókusz-váltás)

Kapcsolódó keresztantervi modulok

Életvitel és gyakorlati ismeretek

Osztályfőnöki

Más műveltségterületi kapcsolódási lehetőségek

Művészet, drámapedagógia

Magyar nyelv és irodalom

Aktív kiscsoportos együttműködés

Ismertetés, bemutatás

Képesség fókuszok:

önismeret,

kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvés,

mások megismerésének az igénye, ehhez

cselekvési hajlandóság

nyitottság

tolerancia

felelősségvállalás

másik ember iránti érdeklődés, tisztelet

KÖVETELMÉNYEK Összehasonlító elemzés készítése

Gyakorlati tevékenység, „munkatapasztalat”

Önálló produkció készítése

Módszerek: frontális munka, páros munka, csoport munka

3. TÉMAKÖR

Cím : *Játszótársam mondd, akarsz- e lenni?*

Óraszám: 2

A művészetoktatásba beépülő életpálya modulok mindegyike azonos célokat tűz maga elé:

1. A tantárgyi kereteket a lehető legjobban feloldva közelíti meg a témákat, ezzel a szaktudományok által, tantárgyakra bontott világ egységének élményét kívánja átélhetővé tenni.
 2. Arra törekszik, hogy a diák a művészet eszközeit, módszereit használva új ismeretekhez jusson önmagáról és a világról. Ezek az ismeretek tudatosabbá, így sikeresebbé tehetik választásait.
 3. A művészet eszközkészletét megismerve új önkifejezési, kommunikációs eszközökhöz jut a diák, s ezzel több esélyhez mások megértésére, önmaga hatékony kifejezésére, gondolatai, érzelmei megértésére. A szavakba nem foglalható is kifejezhetővé és a szavakon túli is megérthetővé válik.
 4. A modulok mindegyike játékos tevékenységre épül. Az örömteli, kreatív tevékenység mintául szolgál arra, hogy a problémák megoldása gyakran a járatlan úton a leghatékonyabb, a kísérletezés és a játék a legjobb útkereső technikák közé tartoznak. Ez a fajta tevékenység olyan képességeket fejleszt, melyek a munkaerőpiacon igen értékesek.
 5. A csoportos tevékenységek, a folyamatos együttműködést igénylőjátékok fontos életpálya-építési kompetenciákat fejlesztenek.
- A „csapatjátékos” tulajdonságai minden munkaterületen értékesek.
- Helyzetelemzés. Helyzetelemek ismerete: körülmények, magán és publikus helyzetek.
- A másokhoz való odafordulás igénye. Helyzetértékelés igénye. Önelemzés igénye.
- Önmeghatározás Kooperáció. A saját teljesítőképesség becslése, kudarcűrész, kitartás, próbálkozási hajlandóság, küzdőképesség.

4. TÉMAKÖR

Cím : Szent család

Óraszám: 3 óra

Társadalmi, családi ,vallási értékek

Magában foglalja a közösségi tevékenységek és a különböző hozott döntések kritikus és kreatív elemzését, a döntéshozatalban való részvételt. Pozitív attitűdök az emberi jogok teljes körű tiszteletén alapulnak, ideértve az egyenlőség és a demokrácia tiszteletét, a vallási és etnikai csoportok kulturális sokszínűségének megértését.

Magában foglalja a településhez, az országhoz, az EU - hoz és általában az Európához való tartozást, a részvétel iránti nyitottságot a demokratikus döntéshozatal valamennyi szintjén, valamint a felelősségérzetnek és a közösségi összetartást megalapozó közös értékek elfogadásának és tiszteletben tartásának a kinyilvánítását (pl. a demokratikus elvek tiszteletben tartása).

Az alkotó részvétel az állampolgári tevékenységeket, a társadalmi sokféleség és kohézió, valamint a fenntartható fejlődés támogatását és mások értékeinek, magánéletének a tiszteletét is jelenti

Képesség fókuszok: kommunikációs készségek, vitakészség, aktív felelősség vállalás, kritikai gondolkodás, szabad véleményalkotási képesség, célkitűzés, tervezés, megvalósítás, szabályokhoz való alkalmazkodás, rendszerszemlélet, rendszeralkotás, kreativitás, problémaérzékenység,

Módszerek: kooperatív technikák, páros munka, frontális munka

5. TÉMAKÖR

Cím : Egyhajóban

Óraszám: 2 óra

Közösségformálás, egyes nem kívánatos szociálpszichológiai jelenségek megfékezése

Fejlesztés fókuszai: Odafordulás, odafigyelés, empátia. Felelőtlenség. Cinizmus.

Beavatkozás és be nem avatkozás –a semlegesség kérdése.

A személyes részvétel formái. Szerepvállalás, aktív közreműködés. Helyzetfelismerés. Döntésképeség. Kapcsolatteremtés. Személyes, csoportos, országos, nemzetközi együttműködés. Kölcsönös függés. Önálló és együttes munka. Ismeretek, élmények megosztása. Javaslattevés, ötletfelvetés, kooperáció, feladatmegosztás, szerepmegosztás. Közös célok megfogalmazása, információk szintetizálása és szelektálása, alkotó válogatás.

Aktív hallgatás, viszonyítás, más nézőpontok mérlegelése.

Módszerek: csoport munka, páros munka, projekt, frontális

6. TÉMAKÖR

Cím: Jeles napok, Népszokások

Óraszám : 3

Képességfejlesztési fókuszok: Tematikus fókusz

A művészetoktatásba beépülő életpálya modulok mindegyike azonos célokat tűz maga elé:

A tantárgyi kereteket a lehető legjobban feloldva közelíti meg a témákat, ezzel

a szaktudományok által tantárgyakra bontott világ egységének élményét kívánja átélhetővé tenni. Arra törekszik, hogy a diák a művészet eszközeit, módszereit használva új

ismeretekhez jusson, önmagáról és a világról. Ezek az ismeretek tudatosabbá,

A modulok mindegyike játékos tevékenységre épül. Az örömteli, kreatív tevékenység, mintául szolgál arra, hogy a problémák megoldása gyakran a járatlan úton a leghatékonyabb, a kísérletezés és a játék a legjobb útkereső technikák közé tartoznak.

Ez a fajta tevékenység olyan képességeket fejleszt, melyek a munkaerőpiacon igen értékesek. A csoportos tevékenységek, a folyamatos együttműködést igénylőjátékok fontos életpálya-építési kompetenciákat fejlesztenek. A „csapatjátékos” tulajdonságai minden munkaterületen értékesek.

Önmeghatározás

Helyzetelemzés Helyzetelemek ismerete: körülmények, magán és publikus helyzetek.

A másokhoz való odafordulás igénye. Helyzetértékelés igénye. Önelemzés igénye. *Kooperáció.* A saját teljesítőképesség becslése, kudarcűrés, kitartás, próbálkozási hajlandóság, küzdőképesség.

Tolerancia Alkalmazkodás: A körülményekhez és/vagy a partnerekhez való igazodás következményeinek ismerete adott helyzetben.

A saját és a partner érdekeinek ismerete.

Önismeret. Elbeszélő, leíró, kapcsolatápoló szövegtípusok ismerete.

Önbemutató Adott helyzet normáinak ismerete

Adott helyzetben a saját pozíció ismerete.

Önbemutató céljának ismerete

Tervezés, tervekészítés elemei, tervekészítés módja, céltudatosság, pontosság, Stratégiaalkotás Információkezelés, adatkezelés, lényegkiemelés, koherencia teremtés, információ

Stratégia megvalósítása átadás, önállóság igénye, kíváncsiság, okkeresés igénye.

Kreatív játék.

Információ és adatgyűjtés adott szempontok alapján és önállóan, egyénileg, vagy csoportmunkában.

AJÁNLOTT TEVÉKENYSÉGEK

Saját produktumok, pl. hangfelvételek, saját zene létrehozása, a produktumok bemutatása, prezentálása.

A saját és a társak produktumainak, prezentációinak értékelése.

A hangok és a zene szerepe életünkben, a dalok típusai. Néhány egyszerű, hétköznapi tárgy felhasználásával, hangszerkészítés.

7. TÉMAKÖR

Cím: Bábok

Ajánlott óraszám: 2

Tematikus fókusz

Összehasonlítás. A sokféleség, a másság értelmezése és elfogadása

Önmeghatározás Együttműködési készség. Munkamegosztás, önellenőrzés

Képesség fókuszok:

Önbemutató Szóbeli és írásbeli szövegalkotás. Lényegkiemelés, Prezentáció Stratégiaalkotás

Célmeghatározás, a tevékenység ütemezése

Információkezelés: Adatkezelés: adatok rendszerezése, adatok közötti viszonyok

Stratégia megvalósítása megteremtése és/vagy elemzése, információalkotás és átadás,

Esettanulmányok, filmrészletek csoportos feldolgozása

Bemutatók, kiselőadások

Ajánlott tevékenységek

Szimulációs játékok

Tréningek

Tervezés és gyakorlati tevékenység

Bevezetésképpen direkt készségfejlesztő gyakorlatok

és játékok A divat társadalomtörténete

Ismeretek, tananyagtartalmak

Az öltözködéshez kapcsolódó társadalmi tevékenységek

Az öltözködéssel kapcsolatos tervezői és kivitelezői munka

